

# NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS LIETUVIU DIENRAŠTIS AMERIKOJE

Vol. I

KAINA, 2c

Chicago, Ill., K. rgas, Gruodis-December 31, 1914.

PRICE, 2c.

No. 153

## Vokiečiai bombardavo Dunkirką iš Oro

Belgijoje vokiečiai buvo priversti apleisti Nieuportą

Turkai muša rusus, Rusai muša turkus

Rusai atmuša vokiečių atakas Lenkijoje. Galicijoje toliaus veja austrus

VOKIEČIAI BOMBARDAVO IŠ ORO DUNKIRKĄ, FRANCIJOS MIESTĄ.

LONDONAS, Dec. 31. — Atsikeršdami už užpuolimą ant Cuxhaveno, vokiečiai vakar užpuolė iš oro Francijos portą Dunkirką.

Keturi vokiečių aeroplanai vakar ant Dunkirkos atmušė kaip pusę valandos nbas į miestą.

Šis vokiečių aeroplanas buvo ant sargybos, ir buvo prisirengęs užpulti kiekvieną talkininkų skraidytoją, kuris būtų prisitinęs.

Dunkirke bombomis buvo užmušta penkiolika policiečių ir trisdešimt du sužeista. Kareiviai iš gatvių pradėjo smarkiai šaudyti į skaidytojus, bet jų šuviai negalėjo jų pasiekti.

Zmonės kareiviai varė į triobas, bet visi labai norėjo pažiūrėti, kaip vokiečiai mėto bombas, ir todėl daug buvo užmušta. Užimas prisitartinančių bombų galėjo būti persergėjimu kad žmonės pasisaugotų, bet daugelis nespėjo pasitraukti iš kelio.

Daugelis namų buvo sutrupinta. Pirmutinė bomba apardė fortifikacijas. Dvi sekancios nukrito ties geležinkelio stotimi. Kitos nukrito į kareivhospitalio virtuvę, ties miesto sale ir ties arsenalu.

Tarp užmuštųjų yra vaikų ir moterų.

TALKININKAI STUMIA VOKIEČIUS ATGAL

LONDONAS, Dec. 31. — Francijos ir Vokietijos pranešimai nurodo, kad vokiečiai Belgijoje traukiasi atgal prieš talkininkų spėką.

Vakar po piet iš Paryžiaus buvo pranešta, kad talkininkai turėjo laimėjimų Nieuporto apietinkėje ir kad vokiečiai pradėjo smarkiai užpuldinti talkininkus prie St. Georges.

Pranešimas iš Berlio sako, kad vokiečiai buvo priversti apleisti Nieuportą, nes čia buvo išnelyčių užklapti. Mušis prie St. Georges tebeinas.

Belgijoje nuo šalčio daug kenčia ir vokiečiai ir francuzai. Francijoje įvairiose vietose francuzai atmuše vokiečių atakas.

Elzase francuzų artilerija nutildė vokiečių didžiausias armotas, kuriomis jie bombardavo Aspachą.

AUSTRAL BĖGA BETVARKEJE.

PETERBURGAS, Dec. 30. — Iš Austrijos fronto ateina žinių, kad Galicijos pietinėje dalyje austrai taip skubiai bėga nuo rusų, kad daugelyje vietų palieka visą savo karės medžiagą ir nemaža armotų.

Sakoma, kad rusai atkirtę pasitraukimo kelią nemažam skaičiui austrų, ir laukiama yra, kad tie austrai neužilgo pasiduos rusams.

Vakariniėje Galicijoje rusai vėl pradėjo eiti pirmyn, nežiurint, kad orui atidrėgus keliai pasidarė labai blogi. Rusai dabar vėl pradėjo artintis prie Krakovo.

Pranešta, kad Przemyslio garnizonas vėl buvo bandęs užpulti ant rusų, bet ir vėl nepasėkmingai.

Ant fronto prie Varšavos dabar šaudėsi tik artilerija nuo tolimų distancijų. Vokiečiai persikėlė ant kairiojo upės kranto, kur jie išnaujo darosi tranšėjas.

Apskritai rusų padėjimas čia gerinasi. Rusai vėl rengiasi vyti vokiečius, ir tikisi, kad juos nuvysią iki rusų naujų metų (sausio 13 d.)

RUSAI NUVYTI PRIE PILKALNIŲ.

BERLINAS, Dec. 30. — Apie karę su rusais Vokietijos karės ofisas šiandien praneša:

„Rytų Prusijoje vokiečiai rusų kavaleriją nuvijo prie Pilkalnių, keturios mylios nuo Rusijos rubežiaus, pietų pusėje Nemuno upės.“

Lenkijoje ant dešiniojo Vislos upės kranto padėjimas tebėra neatsimainęs. Ant vakarinio Vislos upės kranto, į rytus nuo Bzuros upės, vokiečiai ir to-

LAIMINGU NAUJU METU



Photo by American Press Association. Ar ištikro naujieji metai bus taikos ir gerovės pranašu?

KĄ ANGLAI MANO APIE AMERIKOS PROTESTĄ.

LONDONAS, Dec. 30. — Anglijoje labai daug kalbama apie Amerikos protestą prieš Angliją, kad ji trukdė Amerikos pirklybą. Vieni pripažįsta, kad Amerika pasielgė teisingai, bet kiti sako, kad Amerkos didieji bizneriai priverstė Wilsoną taip pasielgti. Amerika, sako, iki šiol laikėsi nuošaliai, nežiurint, ar kas teisingai ar neteisinga elgėsi, bet kaip tik Amerikos biznis pajautė, kad mažiaus jam plaukia pinigų, tai Amerika tuojaus pradėjo rėkti.

Kaikurie laikraščiai aštriai išmetinėja Amerikai, kad ji nedraugiškai atsineša prie Anglijos, ir sako, kad Anglija, kariaudama su Prusijos militarizmu, kariauja ir už Amerikos labą.

SKANDINAVAI GALI SUSIVIENYTI.

LONDONAS, Dec. 30. — Laikraščio Daily Mail Kopenhago korespondentas girdėjęs, kad Švedija, Norvegija ir Danija padarysiančios bendrą sutartį po karės ir iš trijų mažų viešpatijų sutversiančios vieną didelę skandinavų viešpatystę. Trijų karalių pasimatymas buvęs pirmas prie to žingsnis.

PAZEISTAS AUSTRIJOS ŠARVUOTLAVIS.

LONDONAS, Dec. 31. — Laikraščio Daily Mail gavo telegramą iš Venecijos, kad Francijos pojūrinis laivelis paleidęs torpedą į Austrijos šarvuotlavį Viribus Unitis netoli nuo Pola. Sakoma, kad šarvuotlavio galas tapęs pramuštas, bet šarvuotlavis dar galėjęs atplaukti į portą.

Šarvuotlavis Viribus Unitis yra milžiniškas laivas 20,000 tonų intalpos, aptarnaujamas 1,000 jureivių.

Rugsėjo mėnesį Adriatiko jurose šitam šarvuotlaviumi mūsyje su francuzų laivais buvęs pramuštas šonas, bet ir tada šarvuotlavis išsigelbėjęs.

KETINA SUSTREIKUOT NEW YORKE RUBSIUVIAI.

NEW YORK, Dec. 30. — New Yorke gali iškilti didelis rubsiuvių streikas. Septynios dešimtys tukstančių rubsiuvių ketina sustreikuoti, jeigu jų reikalavimai nebus išpildyti.

Šis streikas šiandien arbitracijos komitetas, kurs buvo paskirtas pagal sutarties po rubsiuvių streikui New Yorke keturi metai atgal. Į tą komitetą įeina Louis D. Brandeis iš Bostono, Hamilton Holt ir Wm. O. Thompson.

Komitetas susirinks už savaitės laiko ir dar sykį svarstys rubsiuvių unijos reikalavimus.

Rubsiuvių unija reikalauja, kad...

TURKAI VEJA RUSUS.

BERLINAS, Dec. 30. — Tarp išleisčių šiandien oficialio žinių biuro žinių yra sekanti:

„Iš Konstantinopolio pranešta apie kitą turkų pasisekimą prie Kuros upės Kaukaze.“

„Turkai suėmė daug nelaisvių, atėmė keletą armotų ir kitokių karės medžiagų. Turkijos štabas praneša, kad turkai Kaukaze ir toliaus veja Rusijos armiją.“

„Taipgi yra pranešta, kad anglai vėl bandė išsodinti kareivius Arabijoje prie Akabos, bet ir šiuo kartu jiems nepasisekė.“

„Iš Rymo pranešta, kad Japonijos ambasadorius ten užreikšęs, kad Japonija neketinanti dalyvauti Europos karėje, ir paskalai apie tai esą neteisingi.“

BUVĘS SUNAIKINTAS VOKIEČIŲ ORLAVIS.

GENEVA, Seicarija, Dec. 30. — Čia gauta žinių, kad anglams užpuolus ant Cuxhaven, ten anglių bombomis buvęs sunaikintas didelis vokiečių orlavis.

VOKIEČIAI METĖ BOMBAS ANT SOCHACZEWO.

AMSTERDAM, Dec. 31. — Berlio laikraštis Berliner Tageblatt gavo žinių, kad penki vokiečių aeroplanai pasirodė ant Sochaczewo.

Pranešama yra, kad labai žiauriai elgiasi niais gyventojais.

daugelį žmonių, išder kamavę daugelį jaunų...

Kares žiniu sutrauka

NETURI vokiečių aeroplanai mėlė bombas į Francijos portą Dunkirką. 15 žmonių užmušta, 32 sužeista. Padarijta nemaža blėdies.

VOKIEČIAI prisipažįsta, kad buvo priversti apleisti Nieuportą, Belgijoje. Francijoje vokiečių atakas atmuštas.

RUSAI atmuša vokiečių atakas pietinėje Lenkijoje. Caro spėkos ir toliaus veja austrus Galicijoje.

PRUSUOSE vokiečiai veja rusus prie Pilkalnių.

ANGLAI neužganėdinti Amerikos protestu prieš kėnkiv Amerikos pirklybą.

CARRANZISTAI SUMUSI ZAPATOS KAREIVIAI.

VERA CRUZ, Mexika, Dec. 30. — Čia atėjo žinių, kad kar keturi tukstančiai Carranzos pasekėjų sumušę per tukstančius kareivius tos komanda. Mušis prie Tapecas, Pueblos ir tesės vieną valandą tos kar...

Šiandien čia paskelbta, kad kasyklų savininkai iš rytų Ohio valstijos ir iš kitur ketina suvažiuoti ateinantį panedėj Clevelande, O., ir nutarti visiems išvieno išmesti mainerius kompanijų namų. Kasyklų savininkai taipgi tarsis apie samdymą streiklausių ir unijų metimą.

TERRE HAUTE, Ind. Dec. 30. — Čia suareštuoti dar penki politikieriai prasikalte pereiniais rinkimais. Suareštuotųjų skaičius dabar siekia 107.

MUSU ŽEMĖ TURI 100,000,000 METŲ AMŽIAUS.

PHILADELPHIA, Pa., Dec. 30. — Amerikos Mokslo Draugijos suvažiavime geologų sekcijoje G. F. Becker, dirbantis Suv. Valstijų geologijos tyrinėjimų skyriaus, skaitė savo referatą. Jis išvedė, kad mūsų žemė dabar turi šimtą milijonų metų amžiaus.

Columbia universiteto zoologijos profesorius James H. McGregor pranešė, kad jis radęs gyvūną, kurs galis būti jungė tarp žmogaus ir jo beždžioniškų prabočių. Javos saloje buvęs atrastas pilhec-anthropus erectus, kurio kaulai turi ir beždžionės ir žmogaus žymes.

Kitas Columbia universiteto profesorius H. F. Osborn skaitė referatą apie žmonių migraciją akmens perio...



**NAUJIENOS**  
The Lithuanian Daily News

Published daily, except Sunday, by Lithuanian News Publishing Company, Inc. At Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone, Canal 1506

Terms of subscription: In Chicago, by carrier, per week 12 cents; by mail, one year \$6.00. Outside Chicago, by mail, one year, \$6.00;

Entered as Second-Class Matter March 7, 1914, at the Postoffice at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

**NAUJIENOS**

Pirmas Lietuvos Dienraštis Amerikoje. Eina iš Chicago kasdien, išskiriant Nedėliavimus.

Leidžia Naujienų Bendrovė.

**Prenumeratos kaina:**

Chicagoje—per išsiėsiotojus 12 centų savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00, pusei metų \$3.50. Kitur, ne Chicagoje, metams \$7.00. Pusei metų \$4.00. Trims mėnesiams \$1.75. Dviem mėnesiams \$1.25. Europoje, metams \$7.00.

Pavienių dienraščio numerių kaina 2c. Adresas: Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas, Canal 1506.

.101

**NAUJIENŲ redakcijos, administracijos ir spaustuves darbininkai linki visiems Naujienų draugams, skaitytojams ir platintojams Laimingų Naujų Metų!**

**Šios Straipsniai**

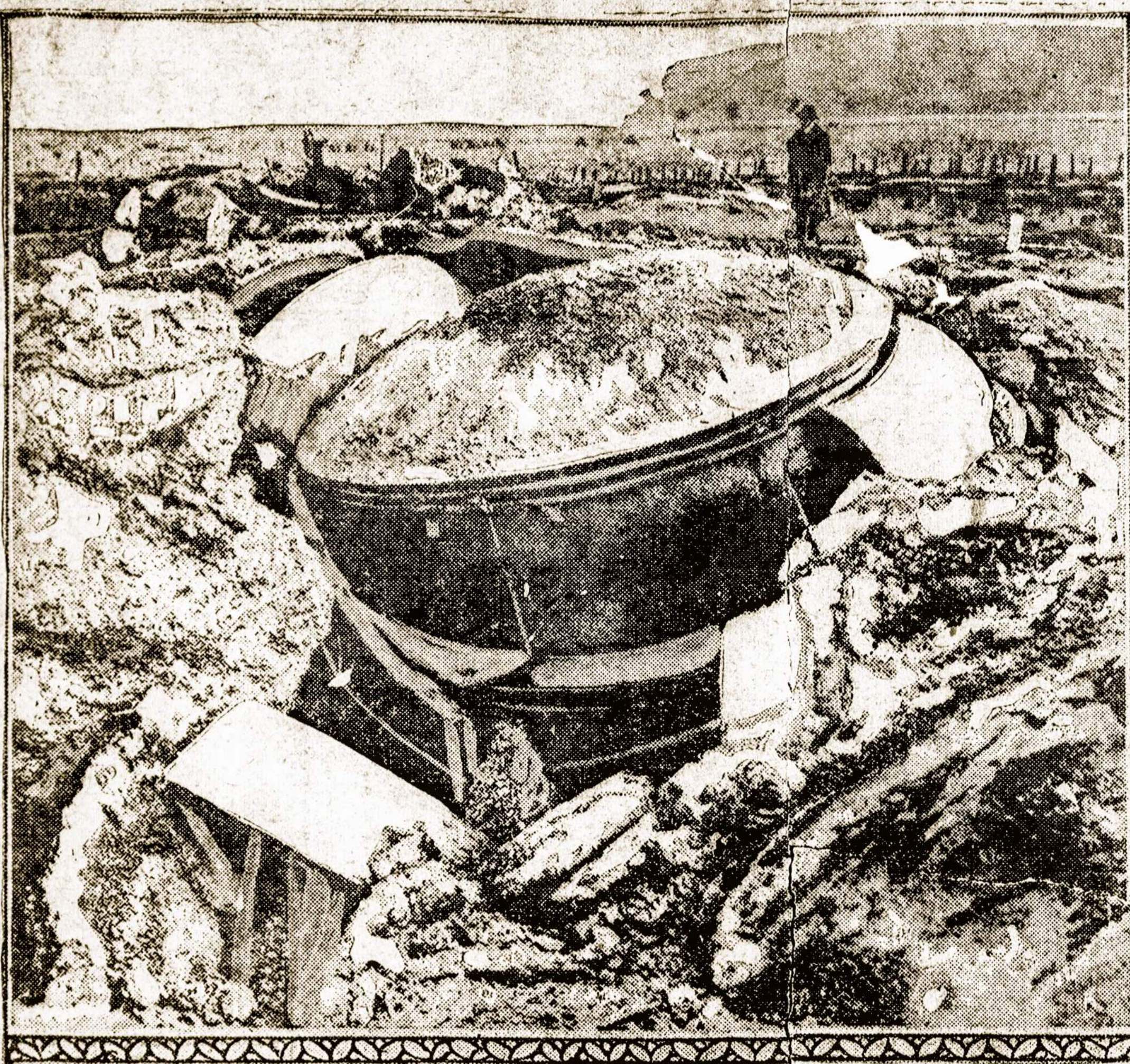


Photo by American Press Association.

Sudaužytos didžiosiomis vokiečių kanuolėmis plieninės Antverpo fortų kupolos.

**Skaitytojų Balsai**

**DELEI PANAIKINIMO SVAIGINANČIŲ GERIMŲ.**

Naujienų 148 num., Redakcijos straipsnyje užvardintame "Prohibicijos klausimas kongrese," aprašoma kongreso balsavimo pasekmės kovos su svaiginančiais gerimais klausime.

Norėčiau ir aš tarti keletą žodžių apie tai.

Kad svaiginamieji gerimai kenkia ir labai kenkia žmonijai, apie tai regis neužgirsime priešingos nuomonės. Net ir saliuonininkas, išmetęs ant gatvės nusigėrusį kostumerį, sako jam pamokslą, kad negerai yra, taip nusigėrė... Taigi visas klausimas tiksliai tame, kaip kovoti su svaiginančiais gerimais.

Vieni sako, kad kovoje su svaiginančiais gerimais visugalingiausia vaistu yra apšvietimo platinimas. Reikia, girdi visų pirma parodyti žmogui kenksmingumą svaigalų. O kaip žmonės pilnai suprastų, tai ir perstos gerti, ir visi saliuonininkai turės savaimi užsidaryti.

Taip sneka visi saliuonininkai, bravorų savininkai, jų tarnai kongresuose ir susirinkimuose.

Gi tiems, kurie tokia "kova" prieš svaigalus nepatenkinti, kurie sako, kad neužtenka kovoti su girtybe vien tik nurodymu svaiginančių gerimų kenksmingumo, bet reikia įstatim-davystės keliu padaryti galą tam piktiui, įstatymų panaikin-ti bravorus, uždaryti saliuonus, idant jie nebetraktų pagundon žmonių, augščiau paminė-tieji "blaivybės" užtarėjai atsako, kad uždraudimas vartyti svaigalus ir uždengimas saliuonų neįtikėtina nesumažins svaiginančių gerimų pavojaus. Anaiptol, žmonės patį pradės vartyti sau namie svaiginančius gerimus, ir todėl svaiginančių gerimų kaip gyvavo iki šiol, taip gyvuos ir toliau. Ir tai da-nevisa: žmonės patį dirbdami

Jie sako apšvietimą reikia platinti. Kokiu gi būdu jie paplatins tą apšvietimą, jei darbininkui nėra laiko šviesties? Juk jis turi visą laiką dirbti, dirbti ir dirbti! Pagaliaus, mūsų inteligentai, apšviestumai, jie tai gerai supranta—kenksmingumą svaiginančių gerimų, bet ar jie susilauko negėrė?—Lauki! Jie traukia tuos skystimėlius su tokiu jau pamėgimu, kaip ir darbininkai. Taigi netiesą sako tie žmonės, kurie skelbia, kad prieš svaigalus reikia kovoti vien išrodant girtuoklybės sąrašingumą. Svaiginančių gerimų jau tokia ypatybė, kad kuo daugiau juos kas geria, to daugiau jų nori gerti, ir todėl dauguma, nors geriausia žino-tų svaigalų pragaištingumą, bet gėrty, nes susilaukty negalės, kadangi ant kiekvieno žingsnio saliuonas, kadangi, kur nepažiū-rėsi, ten ir mairguoj "whiskies, wines," ir žmogui sunku išsilaikyti neužėjus.

Ne, geidžiant tiksliai kovoti su svaigalais, norint tikrai juos pergalėti,—yra tik vienas kelias—panaikinti visus saliuonus, uždaryti visas svaiginančių gerimų varymo vietas, išleidus tam tikrą įstatymą.

Sako jie, kad žmonės gali užsineudyti bevarydami namuose. Nuo to galima apsiginti, išleidus įstatymus, draudžiančius tai daryti. Na o tie, kurie užsineudyti (tik nežinia, kiek atsirastų tokių), ar ištikro reiktų taip jų gailėtis? Man regis, kad ne. Ištikrujų žmonija pasiliuosuotų nuo keleto nepalaisomų alkoholikų. Tai ir visa.

Bel užtai pasilikty užganėdinti visi, kurie dar nevirto alkoholikais, visi, kurie dar ne užaugo. Ir ar galima lyginti tą laimę, kurią įgytų žmonija pasiliuosavus nuo svaiginančių gerimų, kad ir įstatim-davystės keliu, su praužvimu keleto alkoholikų?

Ne, po šimts pykčių nei! Ir jie, tie "apšvietos" skelbėjai puikiausia žino tai, bet kitaip skelbti negali, nes jie patį savo degtinę, užlaiko saliuonus.

Taigi, tik tie yra tikri kovotojai prieš alkoholinius gėralus, stengėsi prarasti įstatim-davystės svaiginančių gerimų įstaigas. O tie, kurie pataria tik alkoholio kenksmingumą aiškinti—yra vi-lėpintieji po gražiu žodžiu turis siektus.

Ir mes darbininkai, ant kurių pečių sunkiausia našta svaiginančių gerimų ir gula, mes remkime tą praktinį darbą—kovą prieš svaigalus.

St. Bakanas,  
Bridgeville, Pa.

**Korespondencijos**

BRIGHTON, MASS.  
Gražus darbas.

Gal niekur lietuviai taip sutartinai neveikia, kaip Brighton. Štai pavyzdys.

Lietuvių Kooperatyviška Draja savo mėnesiniame susirinkime nutarė paaukauti \$100.00 nukentėjusiems nuo karės savo broliams Lietuvoje. Tai yra garbinga Brightono lietuvių auka. Ištikus tokiai nelaimėi mūsų giminėje šalelėje, nutarė neduoti kalendorių savo pirkėjams, kuo visi vietos lietuviai ir lietuvaitės pilnai sutiko; vietoj to, įnešus gerb. B. Ajuskui paaukauti \$100.00 visi pritarė garsiu delnų plojimu.

Gražus pavyzdys kitų miestų kooperacijoms.

K. J. Trainavičius.

MELROSE PARK, ILL.  
Prakalbos.

19 d. gruodžio įvyko prakalbos, parengtos suvienytomis spėkomis penkių Melrose Park draugijų ir "N." B-vės šerininčių.

Kalbėjo "Naujienų" redaktorius P. Grigaitis. Pirmu sykiu apie Europos karę ir kokį skurdą kencia Lietuvos gyventojai; ragino prisidėti nors mažomis aukomis prie suselpti nukentėjusių nuo karės lietuvių, aukaujant į L. S. Fondą.

Pertraukoje F. Šoblickaitė tikrai artistišškai padeklamavo. Antru atėjimui P. Grigaitis plačiai aiškino apie darbininkų vargingą padėjimą, ragindamas skaityti darbininkiskus laikraščius ir knygas, nes tai pirmas kelias darbininkams prie pagerinimo gyvenimo.

Kalba P. Grigaitio taip patiko publikai, kad nekurie prašė rengėjų, kad ir toliau rengiant panašias prakalbas kvies-ti už kalbėtoją P. Grigaitį.

Nors publikos buvo ne-pardaugiausia, bet matoma, kad visi atkavė su noru.

Laikė prakalbu surinkta \$22.30; pinigai lig laikui perduoti MELROSE Park Draugijų Sąjungos išdėdinti K. Jankauskui, vėliaus bus pasiūsti L. S. Fondan. (Aukavusių Varda itilpo vakar. Red.)

RACINE, WIS.

27. d. gruodžio įvyko prakalbos, parengtos penkių dr-jų su tikslu parinkti aukų L. S. Fondan.

Kalbėjo K. Gugis, L. S. F. prezidentas dviem atvejais. Pirmiausia kalbėjo apie karę ir dabartinį Lietuvos likimą. Antru kartu apie Kristų ir krikščionybę. Visi labai atidžiai klausėsi jo kalbos ir daugelis verkė. Tai pirmos tokios įspūdingos prakalbos Racine.

Pradžioje deklamavo drg. P. Juozapavičius. Tarpuose buvo renkamos aukos.

Taipgi yra nutarta, kad per sekančią mėnesį kiekviena draugija išrinktų po 2 atstovų, kurie susirinks paskutinį nedėliavį, 31 d. sausio, pas J. Kaupą, kur ir aptars rinkimą aukų L. S. F. ir išrinks rinkėjus.

J. J. Balčaitis.

**Chicagos žinios**

APIE VAKARINES MOKYKLAS.  
(Public Night Schools)

Nors jau buvo Naujienose rašyta apie vakarines mokyklas išpat rudens, bet dauguma ar tai iš apslėidimo, ar deli kitokių priežasčių neatkreipė į tai atidos. Teisybė, vieni naudojami jomis ir labai buvo užganėdinti. Bet daugelis yra tokių, kurie rengėsi eiti į mokyklą dieną nuo dienos, savaitė nuo savaitės, ir nei nepasijuto kaip štai jau ir Kalėdos atėjo, ir užsibaigė vakarinių mokyklų rudens sezonas. Ir tie, kurie nepasirinko sau tinkamą laiką naudotis iš vakarinių mokyklų, beabejonės, dabar gailisi, kad praleido niekias tokių brangų laiką.

Bet nereik labai nusiminti, nes mokintis niekuomet nėra vėlu. Prasidėjus naujiems metams vėl atsidarys vak. mokyklos. Atsidarys jos 4 d. sausio 1915 m. ir trauksis mokslas per dešimt savaitių.

Butų labai gerai, kad kurie iš lietuvių pirmiaus nelankė vakarinių mokyklų, tai kad nors dabar naudotusi šita proga. Vakarinės mokyklos yra kiekvienam prieinamos, nes nereikia už mokslą nieko mokėti ir įstoti galima kada norima. Nekuriose mokyklose yra ir labai daug trjuso ir pinigų pašvenčiama mokinių naudai. Tarp kitų čionais paminėsiu man plačiau žinomą "Lane Technical High School," kuri randasi prie Division ir Sedgwich gatvių ir kuri yra bene labiaus pagars-tarpe Chicagos vak. mokyklų, savo pasidarei mokinių labo.

Tą mokyklą lanko turi tukstantai mokinių tik vakarais, ir tenai yra mokinama apie keturiasdešimt visokių rusių amatų ir kitų mokslo šakų, kurių čia visų išskaitliuoti negalima, nes užimtų daug vietos laikraštį. Paminėsiu tik nekurius.

Anglų kalbos, kur yra mokinama gramatikos, literatūros ir apie gyvenimą ir veikimą garsiu rasytoju.

Taipgi mokinama inžinerijos. Yra didelis darbas varomas, nes yra intaisyta tris milžiniški "boileriai," kiekvienas 350 arklių pajegos ir per perreitą sezoną per dešimt savaitių sunaudojo 1,050 tonų anglių.

Yra mokinama ir "machine shop" darbu; toje klesoje yra daug visokių mašinų, intaisytų del praktikavimo mokiniams. Tas visas intaisymas ir mašinos miestui atsiėjo \$60,000.

Elektros departamente randasi daugiaus mokinių, negu kitame kokiame skyriuje. Keturi metai atgal tame departamente buvo keturi mokytojai ir apie šimtas mokinių, o šį metą yra dešimt mokytojų ir 250 mokinių. Šis departamentas yra padalintas į septynis skyrius; kiekviename skyriuje yra atsakantis mokytojas, žinantis gerai savo amatą; yra mokinama visokių tos rūšies darbų, nuo mažiausio lig didžiausiam, kaip tai: vielų sujungimo ir išvedžiojimo, telefonų ir motorų taisymo ir tt.

Yra ir spaustuves skyrius, kur yra mokinama visokių spaustuves darbų. Net yra ir laikraštis mažo formato mokinių leidžiamas, po vardu "Lane Tech. News," kuriame yra aprašoma, tos mokyklos kiel